

MERITVE DANES IN JUTRI

Dimenzijska merjenje izdelkov – trend selitve meritev iz merilnic
neposredno na proizvodno linijo

24. september 2020

Avtor prispevka:

Marko Modic, univ. dipl. ing. fizike

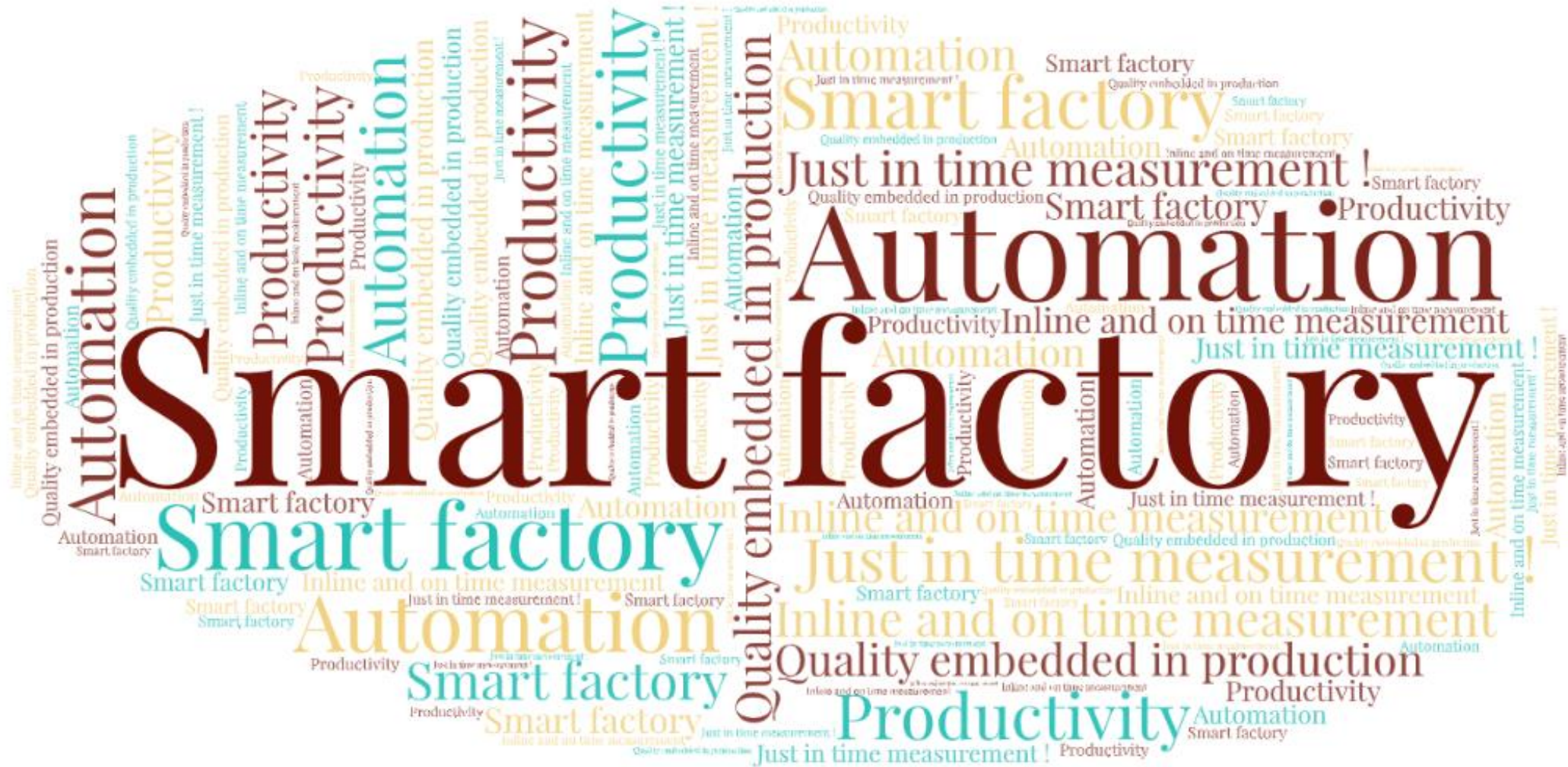
**Vodja podružnice podjetja Hexagon
Metrology v Sloveniji**

Hexagon Metrology je eden vodilnih svetovnih proizvajalcev metroloških instrumentov za dimenzijska merjenja v industriji

Metrologija

- Metrologija je veda o merjenju
- Merjenja (v tem prispevku se bomo omejili na dimenzijska merjenja) nam omogočajo preverjati in dokazovati, da so dimenzijske karakteristike industrijskega izdelka izdelane v skladu z zahtevami tehnične dokumentacije.
- Merjenja izvajamo z različnimi merilnimi instrumenti, glede na način uporabe jih lahko razdelimo na stacionarne in prenosne.
- Metrologija je večkrat nekoliko prezrt del industrijske proizvodnje, čeprav je ključnega pomena pri zagotavljanju kvalitetnega, produktivnega in varnega proizvodnega procesa.
- Razvoj novih merilnih metod in merilnih instrumentov neposredno vpliva na razvoj in učinkovitost proizvodne tehnologije.
- Če želimo povečati stopnjo avtomatizacije industrijske proizvodnje pri nas, moramo hkrati skrbeti tudi za nove metode in postopke merjenja, ki omogočajo in pospešujejo avtomatizacijo proizvodnega procesa.

Trendi v sodobni metrologiji

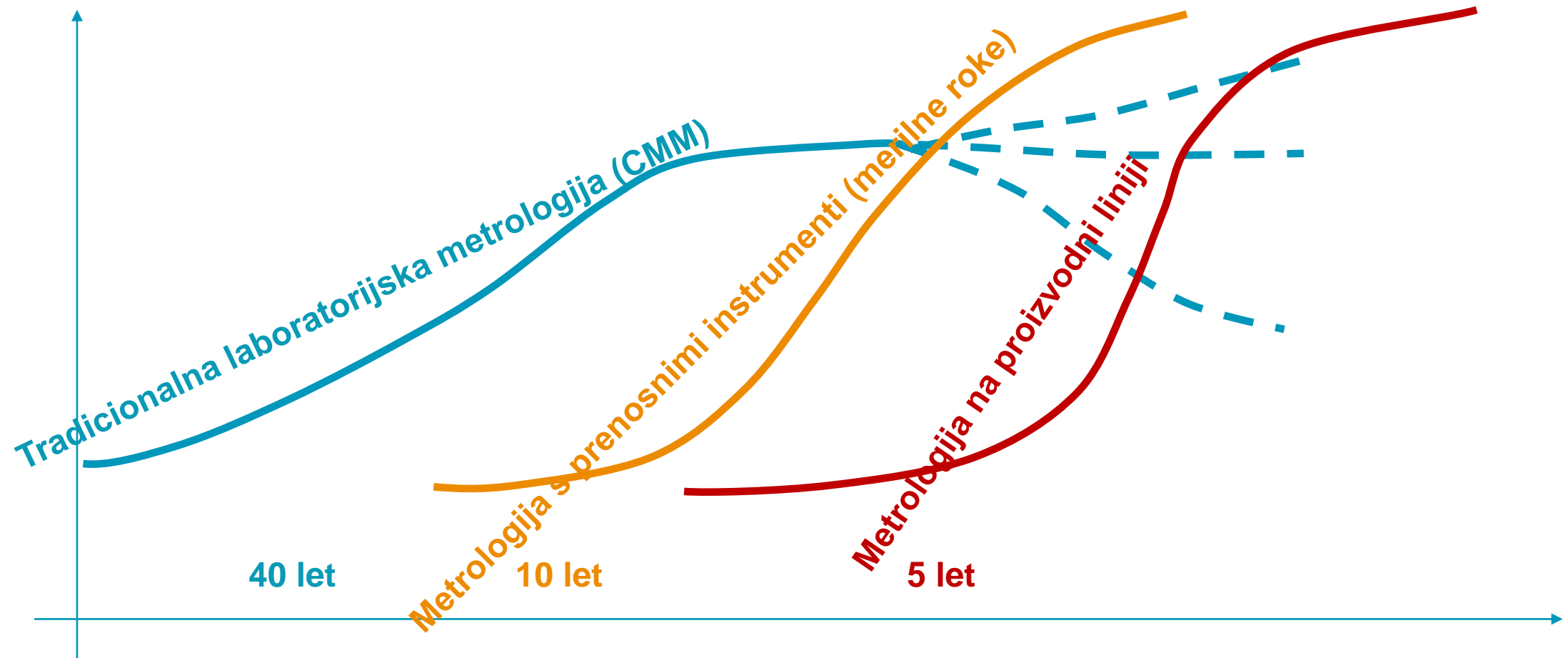

Na katere trende moramo biti pozorni, ko se odločamo za organizacijo metrologije v podjetju:

- Smart factory (pametna tovarna) – proizvodne in merilne naprave na proizvodni liniji delujejo med seboj usklajeno in komunicirajo med seboj. Merilne naprave so nameščene na robotih.
- Automation (avtomatizacija) – proizvodnja in merjenja poteka s CNC vodenimi napravami, kjer ljudje proces samo nadzirajo
- Quality embedded in production (kakovost vgrajena v proizvodni proces) – postopki merjenja morajo biti vključeni v postopek proizvodnje, merjenje poteka sočasno s proizvodnjo. Obstajati mora povratna zanka med procesom proizvodnje in rezultati meritev.
- Inline and on time measurement – merjenja morajo biti izvedena na proizvodni liniji ter takoj, ko je izdelek narejen (časovni zamik med izdelavo in merjenjem izdelka ni zaželen).

Selitev merjenja iz merilnice na proizvodno linijo

Scenarij razvoja metrologije v naslednjih letih

Interpretacija grafov na prejšnji strani:

- **Merjenje v merilnicah** – prostorih ločenih od proizvodnje z dobro klimatizacijo in antivibracijsko zaščito - relativno izgublja na pomenu, vendar bo v določenih primerih potrebno tudi v prihodnosti.
- Slaba stran merjenja v merilnici napram merjenju na proizvodnji liniji je časovni zamik med proizvodnjo in merjenjem, potreba po transportu merjenca z linije v merilnico in nazaj ter nezmožnost hitre povratne zanke med proizvodnjo in merjenjem
- **Uporaba mobilnih merilnih naprav** hitro narašča in po količini opravljenih meritev že dosega količino meritev, opravljenih na stacionarnih merilnih napravah.
- Mobilne merilne naprave so zelo fleksibilne, lahko jih uporabljamo tako v merilnici kot na proizvodni liniji. Večino mobilnih merilnih naprav lahko pritrdimo na robote in tako avtomatiziramo merjenje.
- Mobilne merilne naprave po merilni negotovosti ne dosegajo vrednosti, ki jih nudijo stacionarne merilne naprave v merilnicah.

Interpretacija grafov na prejšnji strani:

- **Obseg merjenj na proizvodni liniji v zadnjih nekaj letih najhitreje raste in lahko v nekaj naslednjih letih postane prevladujoč način merjenja v industriji**
- Večina novejših merilnih aparatov je že dizajnirana za delo v industrijskih pogojih (nestabilna temperatura, vibracije, nečistoče..) in uporabo na proizvodni liniji (in-line metrology) ali ob proizvodni liniji (near line metrology)
- Tudi ,tradicionalni‘ merilni instrumenti, razviti že pred desetletji (na primer koordinatni merilni stroji), ki so včasih delovali samo v laboratorijskih pogojih, v novejših izvedbah dobivajo design, primeren za proizvodne pogoje.
- Povezljivost merilnih naprav z drugimi napravami (roboti, serverji za shranjevanje in analizo podatkov) je že skoraj standard pri vseh novejših tipih merilnih naprav

Zaključek:

- **Trendi v sodobni industrijski proizvodnji (Industrija 4.0, Pametna tovarna, Avtomatizacija...) veljajo tudi v metrologiji, kjer vplivajo na smer razvoja novih tehnologij merjenja in merilnih instrumentov**
- **Najbolj opazen je trend vzpona obsega meritev na ali ob proizvodni liniji ter stagnacija obsega meritev v merilnicah (laboratorijih), fizično ločenih od proizvodnje.**